

ת"פ 18289/11/15 - המחלקה לחקירות שוטרים נגד יורם תמים, טורי עדנאן, אטרד אבו אלעסל, שמעון מלכה, זידאן אלסייד, מוחמד אבו עמאר, גל שושני, מוחמד אלסייד

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 18289-11-15 המחלקה לחקירות שוטרים נ' תמים(עציר) ואח'
לפני כבוד השופט אהרון משניות
המאשימה המחלקה לחקירות שוטרים

נגד
הנאשמים

1. יורם תמים (עציר)
2. טורי עדנאן
3. אטרד אבו אלעסל
4. שמעון מלכה
5. זידאן אלסייד
6. מוחמד אבו עמאר
7. גל שושני
8. מוחמד אלסייד

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד אופר אפרתי

נאשם 2 וב"כ - עו"ד לירון לאוה

פסק דין בעניינו של נאשם 2

א. כללי

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן לצורך הסדר טיעון, בעבירה של שותפות להפרת אמונים, לפי סעיף 284 ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (ללא יסוד מרמה). חלקו של הנאשם 2 (להלן גם הנאשם) בפרשה היה בכך שכשרכש חבילת מכשירי מירס עבור עובדי החברה "אחים עדנאן הובלות בע"מ" שבבעלותו, העביר מכשיר אחד מהחבילה, בתיווכו של איש המכירות, לידי נאשם 1 שביקש זאת, ששירת באותה תקופה כסייר באגף התנועה של מחוז דרום במשטרת ישראל, בכדי להקל על הקשר של נאשם 1 עם נאשם 2 ונהגים בחברתו, כאשר ייתקלו בשוטרי תנועה.

ב. טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה על חומרת מעשיו של הנאשם, שרכש מכשיר מירס עבור נאשם 1, ושילם את החשבונות השוטפים שלו במשך 10 חודשים תמימים, ובכך למעשה החזיק בשוטר כבובת מריונטה, ברצותו יכול להתקשר אליו ולהיעזר בשירותיו, וברצותו - ימנע מכך. ב"כ המאשימה ציינה עוד כי מדובר במכשיר שיכול לשמש גם כמכשיר קשר וגם כטלפון סלולרי, ולכן ניתן לעשות בו שימוש לתקשורת מהירה וזמינה עם כלל הנהגים בחברה, באופן שמעצים את פוטנציאל הנזק של הקשר הפסול שבין נאשם 1 ובין נאשם 2 והנהגים בחברתו.

עם זאת, ראוי לציין כבר בתחילת הדברים כי ב"כ המאשימה לא דייקה בטיעוניה, כאשר ציינה כי נאשם 2 הוא שהציע לרכוש מכשיר מירס עבור נאשם 1, כאשר בעובדות כתב האישום המתוקן נאמר במפורש כי נאשם 2 העביר מכשיר מירס לנאשם 1 "לבקשתו של נאשם 1".

ב"כ המאשימה ציינה עוד כי אינה מתעלמת מכך שכתב האישום אינו מציין מקרה ספציפי בו הייתה פניה כלשהי לנאשם 1 על ידי נאשם 2 או מי מעובדיו, אולם לטענתה, כל עוד נאשם 1 החזיק את המכשיר, הוא היה מוטה אינהרנטית לטובת נאשם 2 ועובדי החברה שבבעלותו, ולכן נאשם 2 היה שותף לניגוד העניינים אשר בו היה נתון נאשם 1 בעבירות השוחד שביצע. לדבריה, היה במעשים אלה כדי לפגוע בהרתעה של עברייני תנועה פוטנציאלים, ולפגוע גם במלחמה העיקשת של המשטרה בעבירות התנועה שמסכנות את כולנו.

ב"כ המאשימה טענה עוד כי שירות המבחן נמנע מהמלצה לאי הרשעה, בשני תסקירים שהגיש, לאחר שהתרשם כי הנאשם אינו לוקח אחריות מלאה על מעשיו, והוא מתמקד בעיקר במחיר שהוא עלול לשלם בעקבות ההליכים נגדו, במקום בחינה עצמית ביקורתית של התנהגותו. לדבריה, ההבדל בין הנאשם 2 לנאשם 4 נעוץ בין היתר בהמלצות התסקיר ובעברם התעבורתי, שכן גיליון העבירות בעניינו של נאשם 2 עב כרס ונושא 44 עבירות קודמות.

מכל הטעמים הללו, עתרה המאשימה להרשיע את הנאשם בעבירה שהנאשם הודה בביצועה, ולהשית עליו עונש המצוי ברף התחתון של המתחם שקבע בית המשפט בעניינו של נאשם 4, שנע בין מאסר על תנאי ובין מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות, ביחד עם מאסר מותנה וקנס כספי.

מנגד, טען ב"כ הנאשם כי כתב האישום, הוגש בשיהוי של כ-6 שנים, ולכן אין מקום לדבר על מסוכנות הנשקפת מהנאשם. לדבריו, עסקינן בכתב אישום משנת 2015, ומאז נחקר הנאשם לראשונה בשלהי 2011, לא נפתחו נגדו תיקים ואין לחובתו ולו מב"ד אחד. ב"כ הנאשם טען עוד כי זה כתב האישום תוקן לאחר שהתברר למאשימה כי אינה מצליחה לעמוד בנטל הראיות, ולכן לא היה מנוס מתיקון משמעותי של כתב האישום בחלוף 7 שנים ממועד ביצוע המעשה נשוא כתב האישום.

ב"כ הנאשם טען עוד כי דווקא עברו התעבורתי של הנאשם מחזק את גרסתו כי מכשיר המירס לא שימש אותו לביצוע העבירות והקשר הנטען. הוא הוסיף בהקשר זה כי העבר התעבורתי של הנאשם אינו כה מכביד, והוא כולל בעיקר עבירות של ברירת קנס, וכי הנאשם לא היה מעורב בתאונות דרכים או בעבירות חמורות אחרות. לדבריו, המכשיר נמסר לנאשם 1 ע"י איש המכירות, כחלק מחבילה גדולה של 22 מכשירים שהנאשם רכש במסגרת מבצע בחברת מירס, והוא

לא היה מודע לכך שאחד המכשירים מוחזק בידי איש משטרה, וגם מעולם לא עשה בכך שימוש למטרות פסולות.

אשר לנסיבותיו של הנאשם, ציין בא כוחו כי מדובר במי שהקים שתי חברות כשעסוקה העיקרי של אחת מהן היא ברשות הנמלים ובהובלת חומרים מסוכנים, וכי אחד מתנאי הרישיון לחברה, אשר מפעילה משאיות עבור רשות הנמלים, תלוי בהעדר עבר פלילי. ב"כ הנאשם טען עוד כי הנאשם מתקשה להביע את עצמו בעברית, וככל הנראה לא השתמש במילים הנכונות, ולכן לא הובן כראוי ע"י שירות המבחן.

ב"כ הנאשם הדגיש כי אם בית המשפט ירשיע את הנאשם, הוא לא יוכל להמשיך להפעיל את החברה, שכן אחד התנאים להפעלתה הוא היעדר רישום פלילי, וכתוצאה מכך עלולות משפחות רבות מהפריפריה לאבד את פרנסתן. מכל הטעמים הללו, עתר ב"כ הנאשם להימנע מהרשעתו, ולגזור עליו עונש, בדומה לזה שנגזר על נאשם 3, שבית המשפט נמנע מהרשעתו.

ג. דיון והכרעה

אין להקל ראש בחומרת העבירה שהנאשם הודה בביצועה. עבירת הפרת אמונים טומנת בחובה פגיעה באמון הציבור, פגיעה בטוהר המידות של עובדי הציבור ופגיעה בתקינות פעולת המנהל, כפי שנקבע בעניינים של יתר הנאשמים, וכפי שנאמר על עבירה זו בע"פ 645/81 פניץ נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 29.6.82):

ביסוד העבירה של הפרת אמונים אינה עומדת ההנאה האישית של הנאשם (אם כי לרוב היא מצויה) אלא הפרת האמונים, אשר עשויה להתקיים גם בנאשם, הפועל למען הגשמת מה שנראה לו כאינטרס הציבור... ההוראה העונשית בדבר הפרת אמונים באה להגן על הציבור לא רק מפני עובדי ציבור, המפיקים טובת הנאה בדרך של סטייה מהשורה, אלא גם מפני עובדי ציבור, המוכנים לסטות מהשורה כדי לקדם את משימתם הציבורית. אלה כאלה פוגעים באמון הציבור ובטוהר המידות של עובדי הציבור.

במקרה שלפנינו, נאשם 2 אמנם אינו עובד ציבור בעצמו, אבל הקשר הפסול שנוצר בינו ובין נאשם 1, שהיה מופקד על אכיפת חוקי התעבורה במחוז דרום, כסייר בכיר בדרגת רס"ם, הכניס גם אותו לגדרה של עבירה זו, כשותף להפרת אמונים, כאשר אצל שניהם היטשטשו הגבולות שבין המותר והאסור.

אשר לרמת הענישה הנוהגת, וכפי שאוזכרה בפסק דינו של נאשם 4, ניתן ללמוד עליה מעיון בפסיקה שמתייחסת לעבירות דומות לאלה שבהן הורשע הנאשם. בע"פ 3554/16 שחר יעקובוביץ נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 11.6.2017), נדון עניינו של המערער אשר היה אחד הנאשמים בפרשה מסועפת שנסבה על פעולות שביצעה חברה שעסקה בביצועם של צווי עיקול. המערער החזיק בתעודת מעקל והיה עובד של החברה. הוא הורשע בביצוע עבירות של הפרת אמונים, התחזות כעובד ציבור ופגיעה בפרטיות, ובית המשפט המחוזי גזר על הנאשם חודשיים מאסר בעבודות שירות ומאסר על תנאי.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור וביטל את הרשעתו של המערער, וקבע כי מדובר במקרה הנופל בגדר המקרים החריגים שבהם מידת הפגיעה במערער הכרוכה בהרשעה אינה שקולה כנגד מידת הפגיעה באינטרס הציבורי בשל ביטול ההרשעה. נוכח מכלול העובדות, בין היתר חלוף הזמן, קבע בית המשפט העליון שיש לאפשר למערער ללכת בדרך שתבטיח את שיקומו המוצלח.

בבואי לקבוע את מתחם הענישה, נראה לי כי מידת החומרה במעשיו של נאשם זה, דומה במידה רבה למידת החומרה במעשיו של נאשם 4, ומבחינה מסוימת אף נופלת ממנו, מפני שנאשם 2 כלל לא קיבל טובת הנאה כלשהי מנאשם 1. בנסיבות הללו, אני סבור שמתחם הענישה שנקבע בעניינו של נאשם 4, אשר נע בין מאסר מותנה לבין מאסר בפועל לתקופה קצרה, שאפשר שירוצה בעבודות שירות, ביחד עם רכיבי ענישה נלווים, מתאים גם לנאשם 2.

כאמור, בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירי שירות מבחן, האחד מיום 4.9.2018 וממנו עולה כי הנאשם כבן 47, נשוי ואב לתשעה ילדים, משמש כמנכ"ל חברה לשינוע והובלות "האחים עדן הובלות בע"מ", המעסיקה כ-15 עובדים. אשר לאירוע נשוא כתוב האישום, ציין שירות המבחן כי הנאשם הודה באופן חלקי, לקח אחריות חלקית ובתחילה מסר פרטים מטשטשים ובלתי נהירים באשר לרקע וטיב היכרותו עם נאשם 1.

שירות המבחן ציין כי הנאשם התקשה לבחון את נסיבות התנהלותו ומסר פרטים מועטים ומצומצמים בנוגע לכוונות שעמדו בבסיס רצונו להכיר את הנאשם 1. שירות המבחן הוסיף וציין כי באופן כללי מסר הנאשם כי פעל באופן שגוי ובלתי תקין, והוא מבין כי עליו לשלם מחיר בעד מעשיו. עם זאת, הוא מתקשה לערוך ביקורת עצמית ומעמיקה באשר למעשיו, ולפי התרשמות שירות המבחן, העבירה בוצעה על רקע רצונו של הנאשם להפיק רווחים כלכליים לטובת החברה בבעלותו, תוך שהוא מתקשה לבחון את השלכות מעשיו ונוטה לנצל הזדמנות לפעול לטובתו גם במחיר של עבירה על החוק.

בסופו של יום התרשם שירות המבחן כי ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם מרתיע, בעיקר מפני חששותיו מהפגיעה בו ובחברה אותה מנהל, וכי קיימים גורמי סיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות עתידית. לכן, שירות המבחן המליץ להרשיע את הנאשם ולהשית עליו ענישה מתונה יחסית של של"צ בהיקף של 250 שעות, אשר תהווה ענישה מרתיעה, שיהיה בה כדי להעביר מסר חד משמעי באשר למשמעות מעשיו.

התסקיר השני הינו תסקיר משלים מיום 10.10.2018, ושירות המבחן חוזר למעשה על עיקרי הדברים שנאמרו בתסקיר הראשון, ואף חוזר על ההמלצה כי אין מקום להימנע מהרשעתו של הנאשם בדיון.

ההלכה בעניין הרשעתו של נאשם בדיון, נקבעה בעניין כתב לאמור: **"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל"** (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, 342).

אולם "מנגד, קיימים גם שיקולים שבאינטרס הציבור ששמים את הדגש על חומרת העבירה ונסיבותיה... ועל האפקט הציבורי של ההרשעה. הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההפך שומה עליו לשכנע את בית-המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיווידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי... בעבירות שוחד הופך גורם אחרון זה לגורם דומיננטי; אכן אם הימנעות מהטלת עונש מאסר על מי שהורשע בעבירה זו היא מעשה נדיר... הרי ההימנעות מהרשעה במקרה זה צריך שתהיה נדירה שבעתיים", כלשונו של השופט לזין (שם, עמ' 344).

על רקע האמור לעיל, אבחן את הנסיבות שלפנינו. נאשם 2 היה כאמור חלק מפרשת שוחד שבמרכזה עמד נאשם 1, אשר כפי שנכתב רבות, ניצל לרעה את מעמדו כשופט באגף התנועה במשטרת ישראל, וגרר עמו אנשים נוספים, שחלק מהם, ובכללם הנאשם, הואשמו עמו בכתב אישום זה. עם זאת, לאחר שעיינתי בעובדות כתב האישום המתוקן, ולאחר ששמעתי את טענות ב"כ הצדדים, ועיינתי בתסקירי שירות המבחן, באתי לכלל מסקנה שהובאה כבר לעיל, כי מידת החומרה במעשיו של נאשם 2 דומה, ומבחינה מסוימת אף נמוכה ממידת החומרה שהייתה במעשיו של נאשם 4. זאת, בין היתר בשל העובדה שנאשם 4 קיבל מנאשם 1 טובות הנאה בכמה הזדמנויות, בשונה מנאשם 2, אשר ביחס אליו אישרה ב"כ המאשימה בהגנותה כי כתב האישום אינו מונה מקרה ספציפי בו הייתה פניה לנאשם 1 על ידי נאשם 2.

אכן, שירות המבחן נמנע מהמלצה להימנע מהרשעתו של הנאשם, אולם כידוע תסקיר שירות המבחן נועד לשמש כלי בידי בית המשפט לאסוף מידע שבית המשפט עצמו מתקשה לאסוף. מעמדו של שירות המבחן הוא כשל גוף ממליץ והמלצותיו אינן מחייבות בהכרח את בית המשפט, ובוודאי שאין כובלות את שיקול דעתו בשלב גזירת העונש (ראו: רע"פ 2423/15 אליעד גולדנברג נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 8.4.2015).

בחינת נסיבותיו הקונקרטיות של הנאשם 2 מעלה כי הוא עומד כמעט בכל הקריטריונים שפורטו בעניין כתב, שפורטו לעיל. ובכלל זה, העובדה שמדובר בעבירה ראשונה ויחידה של הנאשם, שחומרתה אינה גבוהה במיוחד, והעובדה כי מדובר בהתנהגות חריגה אצל הנאשם בבחינת יוצא מן הכלל שאינו מעיד על הכלל.

אין מחלוקת כי הרשעתו של הנאשם בדין תגדע את מפעל חייו, שכן הנאשם הינו בעל רישיון מוביל מסוג: הובלה כללית - בשכר- סוג ו', הובלות חומרים מסוכנים - בשכר- סוג ח' (נע/1), ורישיון מסוג זה מותנה בשורה של תנאים והגבלות ובין היתר: "רישיון זה ניתן להתליה או ביטול על ידי, במידה ובעל הרישיון הורשע בעבירה על פי חוק, או לא קיים תנאי מהותי מתנאי הרישיון, או גרם בהובלת המטען נזק שהיה בו כדי לסכן את הציבור או לפגוע בבטיחותו".

הנה כי כן, הרשעתו של הנאשם בדין עלולה לגרום לפגיעה ממשית בנאשם, ואף לקריסה כלכלית של החברה שבבעלותו "אחים עדן הובלות בע"מ", אשר בה מועסקים כ-15 עובדים. לטעמי, מדובר בפגיעה לא מידתית שתפגע קשות בפרנסתו של הנאשם בסיכויים לשיקומו.

כמו כן, ראיתי לתת משקל ממשי לעיניו הדין שעבר על הנאשם, נוכח הזמן הרב שחלף ממועד ביצוע העבירה, בשנת 2011, ועד למועד הגשת כתב האישום, כארבע שנים ומחצה לאחר מכן, כשגם ניהול המשפט לא היה קל, בשל הליכי

ביניים שונים שהתקיימו במהלכו. כתוצאה מכך, הנאשם נותן את הדין על מעשיו, כשבע שנים לאחר ביצועם, על כל המשתמע מכך.

לזכותו של הנאשם ראיתי לשקול גם את העובדה שבסופו של דבר הודה בטעותו ובביצוע המעשה שיוחס לו בכתב האישום המתוקן, ובכך לא רק חסך בזמן שיפוטי יקר, אלא אף לקח אחריות על מעשיו, ואף ציין כי ההליכים המשפטיים נגדו הביאו אותו לחשבון נפש שעשה עם עצמו. ניתן אפוא להתרשם כי הנאשם הפיק את הלקח, והבין את הפסול במעשיו.

מכל הטעמים הללו, ובהתחשב בעיקרון אחידות הענישה, על רקע חלקו של נאשם 2 בהשוואה לחלקו של נאשם 4, ומבלי להקל ראש בחומרת העבירה שהנאשם הודה בביצועה, אני סבור שגם ביחס לנאשם 4, ראוי להימנע מהרשעתו בדין.

סוף דבר, נוכח כל האמור לעיל, אני נמנע מהרשעתו של נאשם 2 בדין, ומשית עליו את העונשים הבאים:

1. 250 שעות לתועלת הציבור, שאותן יבצע בתוך שנה, בהתאם לתכנית שתיקבע ע"י שירות המבחן.
2. התחייבות בסך 5,000 ש"ח למשך 3 שנים, שלא יעבור בתקופת ההתחייבות, עבירה מן העבירות המנויות בסימנים ד' ו-ה' לפרק ט' בחוק העונשין.

ניתן והודע היום כ"ז כסלו תשע"ט, 05/12/2018 במעמד הנוכחים.

אהרון משניות, שופט